

na dialóg o jazyku a literatúre v škole

Ponuka diskusných tém v akademickom roku 2015/16

27. október 2015 o 15. hodine

Prof. PaedDr. Jana Kesselová, CSc.
jana.kesselova@unipo.sk

Gramatika v škole ako rozvíjanie umu a rozumu

V situácii preferencie prírodovedného a technicky orientovaného vzdelávania a výučby cudzích jazykov nanovo vyvstáva otázka zmyslu poznávania materinského jazyka v škole. Prednáška reaguje na názor, že vyučovanie gramatiky je pre žiakov staršieho školského veku príliš abstraktné, reprodukčné a nepotrebné.

Prednáška predstavuje taký prístup k výučbe gramatiky slovenského jazyka, ktorý na poznatky o jazyku nerezignuje, ale chápe ich ako prostriedok na kultivovanie jazykovej inteligencie a rozvíjanie umovo-rozumovej mentálnej schopnosti detí staršieho veku. Predstaví stratégie vyučovania gramatiky v komunikačnom rámci.

(pre učiteľov základných škôl)

23. november 2015 o 16.00 hodine

Prof. PhDr. Daniela Slančová, CSc.
daniela.slancova@unipo.sk

V akých podobách existuje súčasná slovenčina?

Prednáška poskytne predstavu o existencii rozličných foriem/variet súčasnej slovenčiny na podklade sociolingvistického výskumu jazykovej situácie so zvláštnym zreteľom na jazykovú situáciu na východnom Slovensku.

Bude sa venovať charakteristickým znakom a vzťahom medzi jednotlivými varietami národného jazyka (spisovný jazyk, nárečie, bežná štandardná, subštandardná varieta), ako aj ich fungovaniu v rozličných komunikačných sférach.

(pre učiteľov základných aj stredných škôl)

9. december 2015 o 15. hodine

PhDr. Gabriela Mihalková, PhD.
gmihalkova@gmail.com

Básnické texty romantikov na hodinách literárnej výchovy

Náplňou stretnutia bude konfrontácia zaužívaných interpretácií básnického diela slovenských romantikov (predovšetkým Sama Chalupku a Janka Kráľa) so stavom súčasného výskumu, analýza sprístupňovania tvorby romantikov v učebniciach literárnej výchovy určených pre ISCED2 a ISCED3 (schematizácia, zjednodušovanie vs. problematizovanie), ponuka alternatívnych textov postupmi, témami (Samo Bohdan Hroboň, Mikuláš Dohnány, Samo Vozár), návrh aktualizovaných interpretácií literárneho diela 19. storočia, tvorivej práce s básnickým textom a možnosti jej medzizložkového (sloh, jazyk) či medzipredmetového (dejepis, hudobná výchova, výtvarná výchova) uplatnenia.

(pre učiteľov základných aj stredných škôl)

8. január 2016 o 15.00 hodine

Mgr. Anna Timková Lazurová, PhD.
anna.lazurova@gmail.com

Tvorivé písanie na hodinách slovenského jazyka a literatúry

Teoretické priblíženie základných východísk tvorivého písania a možnosti didaktického využitia vybraných tvorivých techník na hodinách slovenského jazyka a literatúry. Výklad spojený s praktickými tvorivými aktivitami.

(pre učiteľov základných aj stredných škôl)

Učiteľia Inštitútu slovakistiky a mediálnych štúdií
Filozofickej fakulty
Prešovskej univerzity v Prešove
požívajú učiteľov základných a stredných škôl

na dialóg o jazyku a literatúre v škole

Ponuka diskusných tém v akademickom roku 2015/16

prvý februárový týždeň

Mgr. Soňa Pariláková, PhD.
sona.parilakova@unipo.sk

Interpretácia literárneho textu a podoba práce s literárno-teoretickým pojmom v školskej praxi

Pomenovanie problémových aspektov interpretácie literárneho textu v školskej praxi. Prehľad súčasných trendov v práci s literárnym textom na vyučovacej hodine. Metódy rozvoja interpretačných schopností študenta. Ukážky viacerých postupov interpretácie zameraných na rôzne typy textov. Metodika zážitkovej a kreatívnej výučby výrazovej roviny literárneho textu - trófov a figúr. Prieskum úrovne výučby literárno-teoretických pojmov v školskej praxi, ich prepojenosti s interpretáciou literárneho textu. Vzťah medzi definičným zvládnutím pojmu a schopnosťou jeho tvorivého využitia študentom. **(pre učiteľov základných i stredných škôl)**

prvý marcový týždeň

Mgr. Soňa Pariláková, PhD.
sona.parilakova@unipo.sk

Umelecký prednes a jeho prínos pre výučbu literatúry

Zámerom prednášky je popísať spektrum pozitívnych vplyvov umeleckého prednesu pri výučbe literatúry, a to jednak zo strany vyučujúceho i zo strany žiaka, študenta. Proces prípravy umeleckého prednesu výrazne ovplyvňuje schopnosť interpretácie literárneho textu, jeho realizácia zas zážitkovosť vyučovania literatúry. **(pre učiteľov základných i stredných škôl)**

prvý aprílový týždeň

Mgr. Martina Petříková, PhD.
mpetrikova9@gmail.com

Umelecký text pre deti a mládež ako učebný problém

V prednáške sa budeme sústreďovať na reflexiu problematiky umeleckého textu ako učebného problému či predpokladu rozvíjania poznávacích a čitateľských kompetencií a osvojovania literárnovedných termínov v nižšom sekundárnom vzdelávaní. Vychádzame z ISCED2 i z teórie R. Fishera (2004) a v závislosti od špecifických cieľov analýzy a interpretácie umeleckého textu v kontexte didaktickej komunikácie, ako aj v súlade s ambíciou rozvíjať detské myslenie a schopnosť učiť sa navrhujeme také vyučovacie stratégie a metódy, ktoré pomôžu naplniť deklarovaný zámer. **(pre učiteľov základných škôl)**

prvý júnový týždeň

doc. Mgr. et Mgr. Ján Gavura, PhD.
gag@nexta.sk

Zvukové vlastnosti básnického textu

V prednáške sú predstavené niektoré základné zvukové vlastnosti básnických textov (rytmus, rým, eufónia, aliterácia a ďalšie) a ich úloha pri tvarovaní formy a významu. Súčasťou je aj pohľad na najznámejšie básnické texty využívané na hodinách literatúry a možnosti ďalšieho využitia poznatkov o formálnych vlastnostiach poézie. **(pre učiteľov základných i stredných škôl)**

prvý májový týždeň

doc. Mgr. et Mgr. Ján Gavura, PhD.
gag@nexta.sk

Báseň ako zážitkové médium. Báseň ako školský text

Prednáška ukazuje, ako prijímame básnický text v jeho zážitkovej recepcii a aké kompromisy sa robia pri jeho použití ako textu v škole. Dôraz je položený na predstavenie viacerých typov básnických textov a osobitnú stratégiu pri ich interpretácii, porozumení a ďalšom využití v školskej praxi. Poukazuje sa pritom na možnosti a obmedzenia práce s básnickým textom. **(pre učiteľov základných i stredných škôl)**

V prípade záujmu, skontaktujte sa,
prosím, s učiteľom, ktorý vedie tému.
Tešíme sa na stretnutie s Vami.

za organizačný tím
Prof. PaedDr. Jana Kesselová, CSc.